

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Кафедра підприємництва і торгівлі
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчально-
методичної роботи

РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
ступінь вищої освіти доктор філософії
галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-наукова програма Підприємництво та торгівля

Завідувачка кафедри
підприємництва і торгівлі

(підпис)

Салун М. М.
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-наукової програми

(підпис)

Салун М. М.
(прізвище та ініціали)

Харків
2023

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Салун М. М., д.е.н., професор кафедри підприємництва і торгівлі
Литвиненко А. О., к.е.н., доцент кафедри підприємництва і торгівлі

Програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Підприємництво та торгівля»

Програму схвалено на засіданні кафедри підприємництва і торгівлі
Протокол засідання кафедри № 2 від 01.09.2023 р.

Дію робочої програми пролонговано:

на 20__/20__ н.р. Завідувачка кафедри підприємництва і торгівлі

Гарант _____ Салун М. М.
освітньо-наукової програми
«Підприємництво та торгівля» _____ Салун М. М.

на 20__/20__ н.р. Завідувачка кафедри підприємництва і торгівлі

Гарант _____ Салун М. М.
освітньо-наукової програми
«Підприємництво та торгівля» _____ Салун М. М.

на 20__/20__ н.р. Завідувачка кафедри підприємництва і торгівлі

Гарант _____ Салун М. М.
освітньо-наукової програми
«Підприємництво та торгівля» _____ Салун М. М.

ВСТУП

Педагогічна практика є необхідною та важливою складовою процесу підготовки здобувачів освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця. Педагогічна практика пов'язана з можливістю подальшої викладацької діяльності осіб, які закінчують підготовку в аспірантурі, планують свою педагогічну діяльність у закладах вищої освіти та необхідністю підготовки власних науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації для Університету.

Робочу програму педагогічної практики складено з урахуванням чинного законодавства України, що визначає вимоги до підготовки здобувачів освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти: Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 року № 261 (зі змінами); Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії, галузі знань 07 Управління та адміністрування зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 645; нормативних документів ХНЕУ ім. С. Кузнеця: Освітньо-наукової програми «Підприємництво та торгівля» третього (освітньо-наукового) рівня; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) та докторантурі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (нова редакція); Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному економічному університеті імені С. Кузнеця, введеного в дію наказом університету № 198 від 26.10.2020 року; Положення про планування та облік роботи науково-педагогічних і педагогічних працівників, ухвалено вченою радою Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця (Протокол № 9 від 25.06.2018 р.), Типової програми практичної підготовки (педагогічна практика) здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ХНЕУ ім. С. Кузнеця, затвердженої рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця (Протокол № 3 від 31.08.2020 р.).

1. Характеристика, мета, завдання та результати педагогічної практики

1.1. Педагогічна практика – це вид педагогічної діяльності здобувачів освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, який передбачає здійснення освітнього процесу в Університеті, що охоплює викладання навчальних дисциплін, організацію навчальної діяльності здобувачів, науково-методичну роботу з навчальної дисципліни, набуття умінь і навичок практичної викладацької діяльності.

Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Вид контролю	Термін	
5	150	ЗВІТ	1-6	
	З них:			
	навчальна робота			методична та організаційна робота
	50			100

1.2. Мета педагогічної практики – оволодіння методологією педагогічної діяльності; поглиблення отриманих раніше теоретичних знань та практичних навичок професійної діяльності; організація та здійснення освітнього процесу й навчання здобувачів інших рівнів освіти (формування первинних здібностей на основі первинного досвіду діяльності); розвиток і професійна підготовка здобувачів інших рівнів освіти до певного виду професійно-орієнтованої діяльності; інтеграція результатів науково-дослідної діяльності в освітній процес; розвиток навичок самоосвіти та самовдосконалення.

1.3. Основним завданням педагогічної практики є формування загальних та спеціальних компетентностей, які потрібні майбутньому викладачу закладу вищої освіти. Пройшовши практику, здобувачі освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти мають досягти результати відповідно до освітньо-наукової програми.

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН1	СК 3
РН2	ЗК 1, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 5, СК 1, СК2, СК 3
РН3	СК 3
РН4	СК 3
РН6	ЗК 1, ЗК 4, ЗК 5, СК2, СК 3

PH7	СК 3
PH11	ЗК1, ЗК 2, СК 1
PH12	ЗК3, ЗК 4, СК2, СК 3

Примітка.

СК 1. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження на відповідному рівні, досягати наукових результатів, які можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях, впроваджені у практичну діяльність, що створюють нові знання у підприємницьких та торговельних структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК 2. Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій та торговельній діяльності.

СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті, спрямовану на створення та впровадження інноваційних освітніх програм, підтримку студентського наукового дослідження, розвиток педагогічних методик, сприяння взаємодії зі стейкхолдерами та розвиток підприємницької культури в суспільстві.

ЗК 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької та торговельної діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 2. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 3. Здатність працювати автономно.

ЗК 4. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

PH01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва та торгівлі та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

PH02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних досліджень у сфері підприємництва та торгівлі, а також у викладацькій практиці.

PH03. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні, економіко-математичні методи

аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційно-комунікативні технології, прилади та обладнання

РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні, комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері підприємництва та торгівлі, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН06. Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності, спрямовані на підтримку розвитку громадянського суспільства, культурного та соціального прогресу, а також підтримку підприємництва в рамках третьої місії університетів, коли університет стає центром підприємницької активності, відкритим для всіх зацікавлених учасників

РН07. Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва та торгівлі, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.

РН11. Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземними мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва та торгівлі, оприлюднювати їх у наукових публікаціях провідних міжнародних видань або впроваджувати у практичну діяльність.

РН12. Організовувати і здійснювати освітній процес у закладах освіти, розробляти і впроваджувати спеціальні освітні компоненти зі сфери підприємництва та торгівлі, спрямовані на стимулювання підприємницької активності, розвиток підприємницьких навичок та підготовку фахівців, готових до викликів та можливостей сучасного бізнесу.

2. Зміст та організація проведення педагогічної практики

2.1. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та індивідуальний навчальний план роботи здобувача включає обов'язкову практичну складову «Педагогічна практика» обсягом 5 кредитів ЄКТС (150 годин), які виконуються здобувачем освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти протягом нормативного терміну підготовки в аспірантурі Університету. Педагогічна практика передбачає виконання здобувачем навчальної (обсягом 50 годин), методичної та організаційної (обсягом 100 годин) роботи. Планування та облік навчальної, методичної та організаційної роботи, яка виконується здобувачами в ході педагогічної

практики, здійснюється згідно з «Положення про планування та облік роботи науково-педагогічних і педагогічних працівників».

2.2. Конкретний зміст та період виконання здобувачем педагогічної практики визначається на засіданні кафедри за поданням наукового керівника здобувача з урахуванням стажу і здобутого здобувачем досвіду роботи в ЗВО, напрямом його наукового дослідження та завданнями й цілями розвитку кафедри.

Зміст та період виконання педагогічної практики кожного окремого здобувача визначається керівником в індивідуальному плані педагогічної практики (де вказуються тема, мета, перелік завдань (робіт) на педагогічну практику, навчальна дисципліна, в межах якої будуть реалізовані окреслені завдання (роботи) педагогічної практики тощо (додаток А)) у навчальному семестрі, який затверджується на засіданні кафедри щонайменше за п'ять днів до початку семестру (навчальних занять), у якому матиме місце педагогічна практика.

Педагогічна практика проводиться паралельно з вивченням здобувачами дисциплін навчального плану (якщо це передбачено навчальним планом) і виконанням науково-дослідної роботи. Розклад та період виконання педагогічної практики не має співпадати з навчальними аудиторними заняттями, які передбачені розкладом та навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за освітньо-науковою програмою.

Загальне керівництво та контроль за проходженням здобувачем педагогічної практики покладається на завідувача кафедри, за якою закріплений здобувач на час підготовки в аспірантурі Університету.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану педагогічної практики здобувача освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти здійснюється науковим керівником здобувача, який:

забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики (у індивідуальному плані педагогічної практики, звіті про проходження практики, протоколі кафедри та індивідуальному навчальному плані здобувача зазначаються період проведення занять, назва навчальної дисципліни, академічна група слухачів, вид занять тощо);

надає методичну допомогу в плануванні та організації навчально-викладацької діяльності здобувача;

контролює роботу здобувача під час виконання педагогічної практики, відвідування занять та інші види його роботи зі здобувачами, вживає заходів щодо ліквідації недоліків в організації педагогічної практики.

У процесі проходження педагогічної практики здобувач отримує консультації від наукового керівника і бере участь в освітньому процесі під його керівництвом. У процесі проходження педагогічної практики здобувач має право отримати консультацію провідних науково-педагогічних працівників кафедри з питань методології та методики викладання у вищій освіті.

2.3. За результатами проходження педагогічної практики здобувачам освіти необхідно скласти звіт, у якому міститься вичерпна інформація щодо (Додаток Б) термінів та порядку проходження практики, ступеню виконання запланованих завдань на педагогічну практику з перерахуванням документації, яка використовувалася під час проходження педагогічної практики тощо. Додатками до звіту про проходження педагогічної практики можуть бути навчально-методичні розробки, які виконані здобувачем у ході педагогічної практики, роботи здобувачів тощо.

2.4. Звіт з педагогічної практики здобувача освіти та результати педагогічної практики обговорюються на засіданні кафедри, за підсумками обговорення ухвалюється рішення щодо оцінювання та затвердження результатів педагогічної практики здобувача освіти. Витяг з протоколу засідання кафедри про результати педагогічної практики здобувача освіти надаються до відділу аспірантури і докторантури, а ухвала заноситься до індивідуального плану роботи здобувача освіти у блок «Педагогічна практика».

2.5. Проходження педагогічної практики є обов'язковим в обсязі, що вказаний у індивідуальному навчальному плані. Базою практики є Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця. Організатором практики є кафедра підприємництва і торгівлі, яка здійснює підготовку доктора філософії за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля.

Загальне керівництво та контроль за проходженням програми педагогічної практики здобувачів третього рівня здобуття вищої освіти покладається на завідувача кафедри. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням індивідуального навчального плану практики здобувачем здійснюється науковим керівником. На період практики здобувач підпорядковуються усім правилам внутрішнього розпорядку, що встановлюються на кафедрі підприємництва і торгівлі та інших підрозділах Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця стосовно до навчального процесу.

3. Вимоги до баз практики

Базою для проходження педагогічної практики є кафедри Університету, де викладаються навчальні дисципліни за напрямом дисертаційного дослідження аспіранта. У процесі проходження ПП аспіранти перебувають на робочих місцях у структурних підрозділах (кафедрах) Університету і виконують частину обов'язків викладачів кафедри, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Університету і техніки безпеки, знайомляться з посадовими інструкціями викладачів, логікою побудови освітнього процесу та його забезпеченням, виконують покладені на них обов'язки та завдання, набувають навичок самостійної організації та здійснення освітнього процесу, вивчають кодекс академічної доброчесності.

Для проведення ПП необхідне таке матеріально-технічне забезпечення:

для очного навчання: аудиторії університету для проведення практичних (лабораторних, семінарських) занять, індивідуальної роботи зі студентами, позааудиторних заходів, аудиторія для проведення загальних методичних нарад керівника практики і здобувача, мультимедійне обладнання, тощо.

для навчання з використанням дистанційних технологій або дистанційного навчання: комп'ютерна техніка, платформа MOODLE (сайт персональних навчальних систем), ZOOM.

4. Індивідуальні завдання з педагогічної практики

4.1. Індивідуальний план педагогічної практики (додаток А) формується здобувачем освіти спільно з науковим керівником, подається на розгляд та затвердження на засідання кафедри щонайменше за п'ять днів до початку навчального семестру (або навчальних занять за визначеною планом освітньою компонентою), у якому матиме місце педагогічна практика.

4.2. Індивідуальним планом педагогічної практики здобувачів освіти може бути передбачено:

проведення практичних (семінарських), лабораторних занять згідно затвердженого індивідуального плану здобувача;

участь у розробленні різних видів навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни;

підготовка ділових ігор, кейсів і матеріалів для практичних (лабораторних) робіт, складання контрольних завдань і тестів за завданням керівника;

перевірка курсових і контрольних робіт, рефератів, звітів із практики здобувачів першого та другого рівнів освіти;

відвідування занять провідних викладачів фахових дисциплін, майстер-класів експертів і фахівців у галузі наукового дослідження здобувача;

керівництво науково-дослідною роботою здобувачів нижчого рівня освіти;

проведення консультацій зі здобувачами, проведення практики, інших видів аудиторного та поза аудиторного навчального навантаження, визначених у індивідуальному плані аспіранта.

5. Вимоги до звіту з педагогічної практики

У звіті здобувача про проходження педагогічної практики мають бути відображені терміни і порядок проходження практики, ступінь виконання запланованих завдань на педагогічній практиці з перерахуванням документації, яка використовувалася під час проходження педагогічної практики тощо. Додатками до звіту про проходження педагогічної практики можуть бути навчально-методичні розробки, які виконані аспірантом у ході педагогічної практики, роботи здобувачів тощо.

Звіт формується відповідно до поданої в додатку Б логіки та має містити таку інформацію:

терміни практики; назву освітньої компоненти, за якою проводилися заняття, обсяг навчальної дисципліни у навчальному плані підготовки здобувачів; рівень вищої освіти, номер групи, курс здобувачів, для яких викладалася зазначена навчальна дисципліна;

види робіт і результати їх виконання;

основні підсумки педагогічної практики, які можуть включати: характеристику навчальних приміщень (потрібне матеріально-технічне оснащення, в т.ч. потрібне для проведення занять обладнання, ПНС, Zoom); стан навчально-методичного забезпечення дисципліни; перелік та опис власних науково-методичних розробок аспіранта; методи і технології вкладання, які застосовувались; активність роботи здобувачів; самооцінку виконаної роботи здобувачем (труднощі та успіхи); пропозиції щодо організації та проведення педагогічної практики.

оцінку керівника, його зауваження та пропозиції щодо виконаних здобувачем під час педагогічної практики завдань (робіт), загальний відгук про виконання аспірантом педагогічної практики.

Додатками до звіту про проходження педагогічної практики можуть бути такі матеріали:

навчально-методичні розробки до навчальних занять;

методичний аналіз одного з занять, проведеного іншим здобувачем або викладачем;

Оптимальний обсяг звіту здобувача про проходження педагогічної практики, за винятком додатків до звіту, має становити 3 – 5 сторінок.

6. Підбиття підсумків педагогічної практики

6.1. Результати педагогічної практики здобувача оцінюються комплексно, враховуючи всі показники, що відображають його готовність та здатність до самостійного здійснення освітнього процесу, навчання, розвитку і професійної підготовки здобувачів освіти до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.

6.2. У результаті проходження педагогічної практики здобувач повинен здобути навички самостійного виконання педагогічної діяльності за обраним ним напрямом підготовки. Для отримання позитивної оцінки здобувач повинен повністю виконати затверджений кафедрою індивідуальний план педагогічної практики, своєчасно оформити поточну і підсумкову документацію, подати її керівнику практики на рецензування, а також захистити звіт про проходження педагогічної практики на засіданні кафедри.

Після звітування здобувача та обговорення результатів педагогічної практики на засіданні кафедри приймається рішення щодо оцінювання та затвердження результатів (або повторного проходження) педагогічної практики здобувачем. Оцінка за проходження педагогічної практики враховується під час наступної атестації здобувача (звітування про виконання індивідуального плану роботи здобувача за семестр)

7. Критерії оцінювання результатів педагогічної практики

Результати педагогічної практики здобувача оцінюються комплексно, за 100-бальною системою оцінювання результатів навчання, прийнятою в Університеті.

Підсумкова кількість балів, набута здобувачем вищої освіти за результатами проходження практики, враховує проведення:

навчальної роботи – до 50 балів;

методичної роботи – до 30 балів;
 організаційної роботи – до 10 балів;
 звітування на засіданні кафедри – до 10 балів.

Критерії оцінювання педагогічної практики

Бали	Критерії оцінювання результатів навчання
<i>Навчальна робота</i>	
41–50	повністю самостійно виконав запланований обсяг навчальної роботи. володіє глибокими теоретичними знаннями та використовує їх під час проведення навчальних занять; проявив сумлінне ставлення та наполегливість у підготовці та проведенні навчальних занять; демонстрував критичне мислення та самоаналіз досягнутих результатів; дотримувався правил внутрішнього розпорядку та принципів академічної доброчесності.
31–40	повністю виконав запланований обсяг навчальної роботи з незначною допомогою керівника практики або відповідального викладача. володіє достатніми теоретичними знаннями та використовує їх під час проведення навчальних занять. оволодів основами методики викладання та організації навчального процесу. проявив сумлінне ставлення та наполегливість у підготовці та проведенні навчальних занять. при виконанні робіт мав незначні труднощі у процесі аналізу досягнутих результатів.
11–30	повністю виконав запланований обсяг навчальної роботи за постійної допомоги та контролю керівника практики або відповідального викладача. володіє задовільними теоретичними знаннями та використовує їх під час проведення навчальних занять. ознайомлений з основами методики викладання та організації навчального процесу. при виконанні робіт мав значні труднощі у процесі аналізу досягнутих результатів. не проявив достатньо сумлінне ставлення та наполегливість у підготовці та проведенні навчальних занять.
0–10	не виконав запланований обсяг навчальної роботи. потребував постійної допомоги та контролю керівника практики або відповідального викладача. володіє задовільними теоретичними знаннями, але не в змозі використовувати їх під час проведення навчальних занять. при виконанні робіт мав постійні труднощі у процесі аналізу досягнутих результатів. не дотримувався правил внутрішнього розпорядку або принципів академічної доброчесності.

<i>Методична робота</i>	
21-30	самостійно та правильно визначив мету, дидактичні цілі та завдання навчальних занять та самостійної роботи здобувачів. оволодів методикою викладання та організації навчального процесу, використовував різноманітні прогресивні методи, засоби і технології навчання і викладання у педагогічній діяльності. самостійно, правильно та у достатньому обсязі розробляв та оформлював навчально-методичні та дидактичні матеріали.
11-20	правильно визначив мету, дидактичні цілі та завдання навчальних занять та самостійної роботи здобувачів з незначною допомогою керівника практики або відповідального викладача. оволодів основами методики викладання та організації навчального процесу, використовував найбільш поширені методи, засоби і технології навчання і викладання у педагогічній діяльності. розробляв та оформлював навчально-методичні та дидактичні матеріали з незначною допомогою.
0-10	визначив мету, дидактичні цілі та завдання навчальних занять та самостійної роботи здобувачів з допущенням значних помилок та незважаючи на корегування. не оволодів основами методики викладання та організації навчального процесу, використовував найбільш поширені методи, засоби і технології навчання і викладання у педагогічній діяльності. розробляв та оформлював навчально-методичні та дидактичні матеріали з допущенням значних помилок та незважаючи на корегування.
<i>Організаційна робота</i>	
5-10	приймав участь у наукових та/або методичних семінарах кафедри/університету/інших зов (наукових установ). відвідував заняття провідних викладачів. приймав участь в організації та проведенні заходів щодо розвитку професійних знань та вмінь, а також навичок самовдосконалення.
5-0	відвідував заняття провідних викладачів;
<i>Підготовка та захист звіту з педагогічної практики</i>	
8-10	<i>В процесі проходження педагогічної практики:</i> дотримувався програми та методичних рекомендацій щодо оформлення індивідуального плану та ведення звітної документації з педагогічної практики. систематично та правильно заповнював звіт з педагогічної практики, своєчасно завершив підготовку звіту та подав його на рецензування керівнику. проявляв охайність в роботі з документами. <i>В ході звітування:</i> демонстрував глибокі знання з навчальної дисципліни та нормативної бази.

	вільно відповідав на всі питання, що пов'язані з підготовкою навчально-методичних та дидактичних матеріалів, методів, засобів та технологій навчання.
4-7	<p><i>В процесі проходження педагогічної практики:</i> під контролем керівника дотримувався програми та методичних рекомендацій. усунув зауваження керівника та своєчасно завершив підготовку звіту та подав його на рецензування. проявляв охайність в роботі з документами.</p> <p><i>В ході звітування:</i> демонстрував достатні знання з навчальної дисципліни та нормативної бази. відповідав на більшість питань, що пов'язані з підготовкою навчально-методичних та/або дидактичних матеріалів, методів, засобів та технологій навчання.</p>
0-3	<p><i>В процесі проходження педагогічної практики:</i> не дотримувався програми та методичних рекомендацій. своєчасно не завершив підготовку звіту та не подав його на рецензування.</p> <p><i>В ході звітування:</i> не відповідав на більшість питань, що пов'язані з підготовкою навчально-методичних та/або дидактичних матеріалів, методів, засобів та технологій навчання.</p>

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Кодекс законів про працю України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

2. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному економічному університеті ім. Семена Кузнеця : наказ № 5 від 26.10.2020 р. URL: <http://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-u-HNEU.pdf>.

3. Положення про планування та облік роботи науково-педагогічних і педагогічних працівників», ухвалено вченою радою Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця, затвердженого наказом 29.06.2023 р. № 175. URL: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/Polozhennya-pro-planuvannya-ta-oblik-roboty-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv.pdf>.

4. Про вищу освіту Закон України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

5. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затверджений Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України №610 від 23.03.2021 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-standart-na-grupu-profesij-vikladachi-zakladiv-vishoyi-osviti>

6. Типова програма практичної підготовки (педагогічна практика) здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ХНЕУ ім. Семена Кузнеця, затверджено рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, затвердженого наказом 31.08.2020 р. № 3. URL: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Programa-Pedagogichna-praktyka-aspirantiv-2021.pdf>

8.2. Інформаційні ресурси

7. Литвиненко А. О. Застосування програм для створення аудіо- та відео-навчально-методичних розробок у навчанні / О. Д. Литвиненко, А. О. Литвиненко // Матеріали Міжн. наук.-практ. конф. «Проблеми та перспективи розвитку європейської освіти» 20-27 листопада 2016 р., м. Прага. – Прага: ВД «Празький інститут підвищення кваліфікації», 2016. – 239 с. – С. 39-41. <https://cdu.edu.ua/informatsiya/mizhнародna-naukovo-praktychna-konferentsiia-problemy-ta-perspektyvy-rozvytku-ievropeiskoi-osvity-20-27112016-r-m-praha.html>. URL:https://ptt.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/tezi_na_mizhнародnu_konf_litvinenko.pdf.

8. Kalashnikova T., Salun M., Katan L., Marenych T. Edu-business: prerequisites for commercial quality management in Ukrainian higher education / T. Kalashnikova, M. Salun, L. Katan, T. Marenych // International Journal for Quality Research, Vol. 14, Issue 04, 2020. (doi: 10.24874/IJQR14.04-16). URL: <http://www.ijqr.net/journal/v14-n4/16.pdf>.

9. Salun M. N. HE reforms in Ukraine: challenges and possibilities / M. N. Salun, K. A. Zaslavska // Information Technologies, Management and Society : The 17th International Scientific Conference “Informational Technologies and Management 2019” (April 25 – 26, 2019). Theses. – ISMA. Riga, 2019. – P. 181. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21265>.

10. Salun M., Zaslavska K., Berest M., Tsukan O., Kolisnyk M. Entrepreneurship in higher education: the formation of entrepreneurial universities / The 12th international scientific conference "New Challenges in Economic and Business Development – 2020: Economic Inequality and Well-Being": Riga, Latvia, October 2, 2020. Proceedings. Riga: University of Latvia, 2020, p. 256 – 263. URL:

https://www.bvef.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/Apaksvietnes/Fakultates/www.bvef.lu.lv/Konferences/2020/Proceeding_of_Reports_2020.pdf

11. Salun M., Zaslavska K., Zmicerevska D. Entrepreneurial Universities: Literature Review // Economics of Development. –№ 3 (18). – 2019. – pp. 12-18. URL: [http://dx.doi.org/10.21511/ed.18\(3\).2019.02](http://dx.doi.org/10.21511/ed.18(3).2019.02)

12. Zaslavska K. Perspective Trends in the Educational Space of Ukraine / K. Zaslavska, M. Salun, V. Sidorenko, M. Yavdak // Економіка та управління національним господарством. - 2016. - № 1.- с. 94 – 99. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/11798>.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

аспіранта _____
(П.І.Б. аспіранта)

кафедри _____
(повна назва кафедри)

за спеціальністю _____
(код та назва спеціальності аспіранта)

у _____ семестр 20_____ – 20_____ навчального року

Керівник педагогічної практики (ПП): _____
_____
(посада, вчене звання, науковий ступінь та П.І.Б. керівника практики)

Мета ПП: _____

Інформація про освітню(і) компоненту(и), за якою(ими) виконується ПП:

Назва ОК: _____
Обсяг ОК: _____ кредитів ЄКТС та розподіл годин:
_____ год. лекцій, _____ год. практичних
занять, _____ год. самостійної роботи.
ОК викладається на _____ рівні вищої освіти
здобувачам за спеціальністю _____
_____ форми навчання у _____ навчальному семестрі.

№ з/п	Завдання (види робіт)	Обсяг (годин)	Термін виконання запланованого завдання (роботи)	Відмітка про виконання
1	2	3	4	5
1				
2				
3				
4				

Аспірант: _____
дата (підпис) (П.І.Б.)

Керівник ПП: _____
дата (підпис) (П.І.Б.)

Науковий керівник

_____
дата (підпис) (П.І.Б.)

Затверджено на засіданні кафедри _____

_____ від « _____ » _____ 20 _____ року, протокол № _____

Завідувач кафедри:

_____
_____ (підпис) _____ (П.І.Б.)

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

аспіранта _____

(П.І.Б. аспіранта)

кафедри _____

(повна назва кафедри)

за спеціальністю _____

(код та назва спеціальності аспіранта)

у _____ семестр 20 _____ – 20 _____ навчального року

Керівник педагогічної практики (ПП): _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь та П.І.Б. керівника практики)

Мета ПП: _____

Інформація про освітню(і) компоненту(и), за якою(ими) виконується ПП:

Назва ОК: _____

Обсяг ОК: _____ кредитів ЄКТС та розподіл годин:
_____ год. лекцій, _____ год. практичних занять,
_____ год. самостійної роботи.

ОК викладається на _____ рівні вищої освіти
здобувачам за спеціальністю _____
форми навчання у _____ навчальному семестрі.

№ з\п	Завдання (види робіт)	Термін виконання запланованого завдання (роботи)	Результат виконання, обсяг (годин)	Оцінка, зауваження і пропозиції щодо виконання завдання (роботи) (заповнюється керівником)
1				
...				

